

Warszawa, 12 listopada 2014 roku

Posel VII kadencji

Szanowna Pani
Joanna Kluzik-Rostkowska
Minister Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Minister,

Zwracam się do Pani Minister w kwestii dotyczącej zapewnienia wolności światopoglądowej w placówkach oświaty.

Stan faktyczny:

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty do zadań Ministra Edukacji Narodowej poza wypełnianiem funkcji oświatowej należą również zadania związane z organizowaniem placówek oświatowych, w tym sprawy związane z zatrudnianiem nauczycieli. Do tej szerokiej kompetencji należy również zapewnienie pracownikom oświaty godnych warunków pracy, w tym warunków niepowodujących jakiegokolwiek ich dyskryminacji, również ze względów światopoglądowych. Należy wskazać, że minister Edukacji Narodowej jako minister właściwy do spraw oświaty i wychowania zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty sprawuje nadzór nad placówkami oświaty. Nadzór ten dotyczy zadań pedagogicznych tych placówek, jak również zadań wynikających z prawa pracy wobec osób w nich zatrudnianych. Zadaniem ministra Edukacji Narodowej, jako sprawującego nadzór nad placówkami oświaty, jest również zapewnienie poszanowania wolności światopoglądowej zarówno uczniów, ich rodziców, jak i nauczycieli zatrudnionych w tych placówkach.

Na kanwie toczącej się w Polsce dyskusji dotyczącej wolności światopoglądowej, w tym niedawnych wydarzeń związanych z obecnością symboli religijnych w Zespole Szkół Sportowych w Krapkowicach na Śląsku oraz zaistniałym na tym tle zatargiem między nauczycielami tej placówki, należy zadać pytanie czy symbol religijny (lub światopoglądowy) znajdujący się nie tylko w przestrzeni służącej do zadań związanych z edukacją, ale również znajdujących się w pomieszczeniach przeznaczonych dla nauczycieli nie stanowi pogwałcenia konstytucyjnych zasad oraz narażenia na dyskryminację ze względu na światopogląd?

W kwestii obecności symboli propagujących konkretny system światopoglądowy w klasach szkolnych jednoznacznie wypowiedział się Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 3 listopada 2009 r., zapadłym na skutek skargi numer 3081/06, uznając, że „obligatoryjne wywieszanie symbolu danego wyznania w ramach wykonywania władzy publicznej w specyficznych dziedzinach podlegających kontroli Państwa, a zwłaszcza w klasach, ogranicza prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z ich przekonaniami oraz prawa uczniów do tego, by wierzyć albo nie wierzyć”. Dodatkowo Trybunał wskazał, że „poszanowanie przekonań rodziców w kwestii wychowania musi uwzględniać przekonania innych rodziców. Państwo jest zobowiązane do przestrzegania neutralności wyznaniowej w ramach edukacji publicznej, w której uczniowie uczęszczają na zajęcia obowiązkowo niezależnie od wyznania, a której celem powinno być wspieranie krytycznego myślenia u młodych ludzi.”

Cytowane orzeczenie dotyczyło stosowania regulacji zawartych w konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz w protokole numer 1 do konwencji. Rzeczpospolita Polska jest stroną powyższego aktu od 19 stycznia 1993 r. Wskazać należy, że regulacja zawarta w konwencji koreluje z przepisami Konstytucji RP, w tym w szczególności przepisami art. 25, 48 i 53 Konstytucji.

W kwestii wolności światopoglądowej i zarazem zakazu dyskryminacji nauczycieli z tego względu zastosowanie znajdują odpowiednie przepisy Konstytucji oraz prawa pracy, w tym kodeksu pracy. Przepisy kodeksu pracy jednoznacznie zabraniają dyskryminacji wobec pracowników i to z jakiegokolwiek powodu, zaś ochronie wolności i praw poświęcony jest rozdział II Konstytucji.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że wyżej wskazywane akty prawne nie odnoszą się do konkretnych systemów światopoglądowych i ich symboli. Fakt ten jest o tyle ważny, że w Polsce od pewnego czasu toczy się dyskusja dotycząca symboli religijnych sprowadzana

do kwestii obecności krzyża. Celem zadającego pytanie nie jest próba „ataku” na konkretny system światopoglądowy oraz jego przejawy, a jedynie uzyskanie odpowiedzi dotyczącej standardów zapewniających poszanowanie wolności światopoglądowej w polskich szkołach. Pytanie dotyczy zatem obecności wszelkich symboli będących przejawem światopoglądu w miejscach, które przeznaczone są do pełnienia zadań nie związanych z przekazywaniem wartości płynących z konkretnego światopoglądu. Takim miejscem jest szkoła, która przede wszystkim ma walor edukacyjny, jak również jest miejscem pracy nauczycieli, którzy na równi z uczniami mają prawo do poszanowania ich światopoglądu i niedyskryminacji.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Minister z prośbą o udzielenie odpowiedzi oraz wyjaśnień na następujące pytania:

1. Czy w ocenie ministra obecność symboli światopoglądowych w placówkach oświaty nie wpływa na przyczynianie się do dyskryminacji osób niepodzielających emanowanego światopoglądu, zarówno uczniów, rodziców, jak i nauczycieli?
2. Jakie rozwiązania przyjmuje ministerstwo w celu walki z dyskryminacją ze względu na światopogląd?